

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
”ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання лабораторних робіт з курсу
**“УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВ
АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ ТА ІНВЕСТИЦІЯМИ”**
(для студентів спеціальності 7.090258 “Автомобілі і
автомобільне господарство” денної та заочної форми навчання)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
”ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання лабораторних робіт з курсу
**“УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВ
АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ ТА ІНВЕСТИЦІЯМИ”**
(для студентів спеціальності 7.090258 “Автомобілі і
автомобільне господарство” денної та заочної форми навчання)

Затверджено на засіданні
навчально-методичної
комісії факультету
„Автомобільний транспорт”
Протокол № 6 від 14.02.2007 р.

Затверджено на засіданні
кафедри “Менеджмент
організацій”
Протокол № 11 від 3.02.2007 р.

Горлівка - 2007

УДК 658.15 (071)

Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з курсу “Управління фінансами підприємств автомобільного транспорту та інвестиціями” (для студентів спеціальності 7.090258 “Автомобілі і автомобільне господарство” денної і заочної форми навчання) / Укл.: Ю.Н. Деречинський, І.Ю. Гайдай, Н.В. Рудавка. – Горлівка: АДІ ДВНЗ „ДонНТУ”, 2007. – 34 с.

Навчально-методична розробка містить організаційно-методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни “Управління фінансами підприємств автомобільного транспорту та інвестиціями”, варіанти завдань для виконання лабораторних робіт, а також контрольні запитання.

Укладачі:

Ю.Н. Деречинський, доц., к.е.н.

І.Ю. Гайдай, ст. викл.

Н.В. Рудавка, ас.

Відповідальний

за випуск:

Ю.Н. Деречинський, доц., к.е.н.

Рецензент

С.В. Коверга, доц., к.е.н.

ЗМІСТ

стор.

1	Мета та завдання дисципліни “Управління фінансами підприємств автомобільного транспорту та інвестиціями”	4
2	Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Управління фінансами підприємств автомобільного транспорту та інвестиціями”	5
3	Організаційно-методичні вказівки до виконання лабораторних робіт.....	7
4	Варіанти лабораторних робіт.....	8
5	Список рекомендованої літератури.....	34

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ ТА ІНВЕСТИЦІЯМИ”

Глибокі зміни в державному механізмі України, зумовлені переходом до ринкової економіки, потребують підвищеної уваги до вирішення питань фінансової та інвестиційної діяльності. Розпочата в Україні економічна реформа потребує поживлення господарського життя з метою забезпечення економічного зростання держави. Досягти цього можна на основі фінансової стабілізації, структурної перебудови, створення ринку капіталів.

В умовах формування ринкових відносин підвищується роль фінансів підприємств. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання суттєво впливає на фінансовий стан держави в цілому. У зв'язку з цим глибоке вивчення фінансів підприємств автомобільного транспорту з урахуванням змін, що відбуваються в їх організації, пов'язаних із розвитком ринкової економіки, має важливе значення для підготовки фахівців.

Функціонування автотранспортного підприємства пов'язане з інвестиційною діяльністю, оскільки саме інвестиції можуть продовжити і розширити діяльність автотранспортного підприємства, збільшити його теперішній прибуток і прибуток у майбутньому.

Мета вивчення курсу - засвоєння студентами знань, умінь та навичок в сфері управління інвестиційною та фінансовою діяльністю підприємств автомобільного транспорту.

Завдання дисципліни — ознайомлення із змістом та завданнями управління фінансами підприємств автомобільного транспорту, поняттям „інвестиції” і складовими елементами інвестиційного процесу, основними методами фінансового і інвестиційного аналізу.

Після вивчення дисципліни студенти повинні:

- знати зміст фінансової роботи автотранспортного підприємства;
- володіти сучасними методами фінансового планування і прогнозування;
- вміти проводити аналіз фінансового стану підприємства;
- вміти складати бізнес-план автотранспортного підприємства.

2 ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ “УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ ТА ІНВЕСТИЦІЯМИ”

Тема №1. Основи фінансів підприємств.

Сутність і функції фінансів підприємств. Основи організації фінансової діяльності і зміст фінансової роботи підприємства. Особливості організації фінансів підприємств автомобільного транспорту.

Тема №2. Основні фонди та фінансування капітальних вкладень у транспорт.

Склад і структура основних фондів підприємств автомобільного транспорту. Знос та амортизація основних фондів. Капітальні вкладення та джерела їх фінансування. Фінансове забезпечення ремонту основних фондів автотранспортних підприємств. Показники ефективності використання основних фондів.

Тема №3. Обігові кошти автотранспортних підприємств.

Склад та структура обігових коштів автотранспортних підприємств. Визначення потреби в обігових коштах. Нормування обігових коштів. Джерела фінансування обігових коштів. Показники ефективності використання обігових коштів.

Тема №4. Організація розрахунків на автотранспорті.

Особливості розрахунків за транспортну продукцію. Порядок відкриття підприємством розрахункового рахунку в банку. Організація безготівкових розрахунків. Використання підприємствами автомобільного транспорту готівково-грошових розрахунків.

Тема №5. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємств автомобільного транспорту

Необхідність оцінки фінансового стану підприємств автомобільного транспорту. Основні методи та прийоми фінансового аналізу. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу.

Тема №6. Кредитування підприємств автомобільного транспорту.

Поняття власних та запозичених коштів. Визначення потреби автотранспортного підприємства у запозичених коштах. Порядок отримання та сплати підприємством банківського кредиту.

Тема №7. Оподаткування підприємств автомобільного транспорту.

Сутність та призначення оподаткування суб'єктів господарювання. Система оподаткування автотранспортного підприємства.

Тема №8. Фінансове планування та контроль за фінансовою діяльністю автотранспортних підприємств.

Зміст та завдання фінансового планування. Фінансовий план підприємства і порядок його складання. Контроль за фінансовою діяльністю підприємства.

Тема №9. Основи управління інвестиціями.

Сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Суб'єкти і об'єкти інвестиційної діяльності. Основні завдання і функції інвестиційного менеджменту. Поняття інвестиційного проекту. Бізнес-план інвестиційного проекту.

3 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

Мета лабораторних робіт – навчити студентів розраховувати економічну та соціальну ефективність нововведень на автомобільному транспорті, знаходити оптимальні рішення виробничих питань, аналізувати основні фінансові показники роботи підприємств автомобільного транспорту.

Варіанти завдань до лабораторних робіт надані безпосередньо після теоретичних відомостей. Варіант завдання відповідає номеру в списку журналу групи студента (за підгрупами): для номера 1: 1 варіант, для номера 2: 2 варіант і т.д.

Звіт з лабораторної роботи повинен містити:

1. Коротку теоретичну частину.
2. Вихідні дані для розрахунку економічної ефективності інвестиційних проектів на автомобільному транспорті.
3. Розрахункові формули і результати розрахунків економічної ефективності інвестиційних проектів на автомобільному транспорті.
4. Оцінку результатів діяльності досліджуваних підприємств автомобільного транспорту і рекомендації щодо доцільності впровадження інвестиційних проектів.

Всі лабораторні роботи повинні бути захищені в термін, установлений навчальним планом. Студенти, які не захистили лабораторні роботи у встановлений термін, не допускаються до складання заліку.

4 ВАРІАНТИ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

Лабораторна робота № 1

Тема: Оцінка ефективності інвестиційних проектів на підприємствах автомобільного транспорту.

Мета роботи: придбання студентами практичних навичок щодо оцінки ефективності інвестиційних проектів і отримання інформації для прийняття ефективних управлінських рішень в питаннях визначення перспективних напрямків роботи підприємств автомобільного транспорту.

Обладнання для виконання роботи: ПЕОМ, програмне забезпечення MS Excel.

Теоретичні відомості

Економічна ефективність визначається як відношення отриманого ефекту до витрат, необхідних для його реалізації.

Показники ефективності інвестиційних проектів класифікуються за наступними ознаками: порівняння результатів і витрат; за цілями та інтересами суб'єктів інвестування; за тривалістю періоду реалізації інвестиційних проектів і отримання результатів.

Згідно з першою ознакою, порівняння результатів і витрат, визначаються показники соціальної, екологічної, ресурсної, фінансової і економічної ефективності.

Згідно з цілями та інтересами суб'єктів інвестування визначають наступні показники ефективності:

- комерційна ефективність, ураховує фінансові наслідки реалізації проекту як в цілому, так і отримання результатів кожним суб'єктом інвестування, шляхом порівняння фінансових витрат і результатів;
- бюджетна ефективність, відображає фінансові наслідки здійснення проекту для державного, регіонального та місцевого рівнів;
- народногосподарча ефективність, ураховує витрати і результати, пов'язані з реалізацією проекту.

Тривалість періоду реалізації інвестиційних проектів і отримання результатів визначається на основі інтегральної (визначеної за увесь період реалізації проекту), річної, квартальної та щомісячної ефективності.

Економічна оцінка інвестиційних проектів на автотранспортних підприємствах складається з чотирьох етапів.

На першому етапі проводиться передінвестиційний аналіз альтернативних проектів, для вибору варіантів реалізації досягнення визначених цілей згідно з технічними, організаційними, екологічними критеріями.

На другому етапі, згідно з критерієм інтегральної комерційної ефективності, визначається найкращий варіант інвестиційного проекту.

На третьому етапі розраховується комерційний ефект від впровадження інвестиційного проекту в поточному періоді.

На четвертому етапі розраховуються техніко – економічні показники роботи автотранспортного підприємства в цілому при реалізації інвестиційного проекту.

Порядок виконання роботи

Автотранспортне підприємство впроваджує захід – маршрутизацію перевезень з метою ефективного використання рухомого складу і покращення техніко – економічних показників роботи підприємства. Розрахунок економічної ефективності маршрутизації перевезень наводиться в таблиці 1.1.

Завдання

На підставі вихідних даних табл.1.2 визначити ефективність запровадження заходу – маршрутизації перевезень на автотранспортному підприємстві. Зробити відповідні висновки щодо покращення техніко - економічних показників роботи підприємства.

Контрольні запитання

1. Розкрити сутність поняття економічної ефективності.
2. Охарактеризувати показники ефективності інвестиційних проектів за відповідними ознаками.
3. Проаналізувати етапи визначення економічної оцінки прийняття інвестиційних проектів.

Таблиця 1.1 – Розрахунок економічної ефективності маршрутизації перевезень

Показники	Ум. позн.	Розрахункові формули	Величина показника		Зміна показника (+,-)
			до запровадження заходу	після запровадження заходу	
1. Річний обсяг перевезень, т.	Q	$\frac{AЧ_H * q * \gamma * \beta * V_T}{L_{ER} + \beta * V_T * t_{n-p}}$			
2. Вантажобіг, ткм.	P	Q * L _{ER}			
3. Автомобіле – дні підприємства	АДП	Д _к * А _{СП}			
4. Автомобіле – дні роботи	АДР	Д _к * А _{СП} * α			
5. Автомобіле – години роботи	АЧ _н	Д _к * А _{СП} * α * Т _н			
6. Загальний пробіг автомобіля, км.	L _{ЗАГ}	$\frac{AЧ_H * V_T * L_{ER}}{L_{ER} + \beta * V_T * t_{n-p}}$			
7. Пробіг автомобіля з вантажем, км.	L _{ВАН}	β * L _{ЗАГ}			
8. Кількість їздок, од.	Z	$\frac{Q}{q * \gamma}$			
9. Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	D _{ЗАГ}	Ц _т * Q			
10. Витрати на виробництво і реалізацію продукції, тис. грн.	C _{ЗАГ}	$\frac{S_{KM} * L_{ЗАГ} + S_q * AЧ_P + H_{ЗП} * D + C_{СТР}}{100}$			
11. Податок на додану вартість, тис. грн.	НДС	D _{ЗАГ} * Н _{НДС} / 100			
12. Прибуток балансовий, тис. грн.	П _{БАЛ}	D _{ЗАГ} - C _{ЗАГ} - НДС - C _{ДОР}			
13. Податок на прибуток, тис. грн.	C _П	Н _П * П _{БАЛ} / 100			
14. Чистий прибуток, тис. грн.	П _ч	П _{БАЛ} - C _П			

Лабораторна робота № 2

Тема: Оцінка ефективності інвестиційного проекту щодо вибору типу рухомого складу.

Мета роботи: придбання студентами практичних навичок щодо оцінки альтернативних інвестиційних проектів і отримання інформації для прийняття управлінських рішень в питаннях формування подальших напрямків роботи підприємств автотранспорту.

Обладнання для виконання роботи: ПЕОМ, програмне забезпечення MS Excel.

Теоретичні відомості

Рациональність вибору ефективних інвестиційних проектів визначається на основі проведення комплексного аналізу, який пов'язаний з визначенням технічної, організаційної, соціальної та екологічної ефективності. Сутність комплексного аналізу полягає в проведенні розрахунку відповідних (технічних, організаційних, соціальних, економічних) показників за альтернативними варіантами.

На першому етапі проведення комплексного аналізу обґрунтовуються потенційно можливі варіанти рішень досягнення визначених цілей відповідно з організаційними, технічними, соціальними та економічними критеріями.

Аналіз технічної ефективності полягає у визначенні можливостей використання, відповідно з технічними умовами, прогресивних тенденцій розвитку даної техніки. Технічні показники (вантажопідйомність автомобілів, продуктивність навантажено – розвантажувальних механізмів) визначають окремі конструктивно - технічні та експлуатаційні параметри технологічних процесів і методів організації виробництва праці.

Організаційна ефективність полягає у визначенні можливостей виконання робіт у визначеному обсязі і відповідні строки при існуючій організаційній структурі виробництва.

Соціальна і екологічна ефективність характеризуються змінюванням наступних показників: професійного і кваліфікаційного складу робітників (питома вага різних професій, рівень освіти, середній розряд), рівень і ступінь механізації і автоматизації праці, умови праці.

Якщо підтверджується технічна, організаційна, соціальна, екологічна ефективність розроблення і запровадження інвестиційних проектів – вибирають проект, який відповідає критеріям покращення техніко – економічних показників роботи автотранспортного підприємства.

Порядок виконання роботи

Автотранспортне підприємство має можливість придбання рухомого складу для заміни зношеного, який здійснює перевезення вантажів в міжнародному напрямку. Згідно з технічними, організаційними, та економічними критеріями для здійснення даного виду перевезень можливо придбання автомобілів КрАЗ -6446, або МАЗ-64229. Розрахунок програми експлуатації автомобілів наводиться в таблиці 2.1. При збільшенні строків служби рухомого складу змінюються техніко – економічні показники роботи (за рахунок перебування на технічному обслуговуванні та ремонті), тому починаючи з третього року життєвого циклу, показники – обсяг перевезень, загальний пробіг, автомобіле – години роботи, кількість їздок з вантажем зменшуються на 3 % в порівнянні з попереднім періодом. Інші показники залишаються незмінні.

Завдання

На підставі вихідних даних табл.2.2 провести розрахунок техніко – економічних показників використання рухомого складу КрАЗ-6446, МАЗ-64229. Зробити відповідні висновки щодо покращення техніко - економічних показників роботи автотранспортного підприємства внаслідок заміни рухомого складу.

Контрольні запитання

1. Обґрунтувати значення раціональності вибору ефективних інвестиційних проектів.
2. Розкрити сутність проведення комплексного аналізу щодо вибору інвестиційних проектів.
3. Охарактеризувати порядок проведення аналізу технічної ефективності інвестиційних проектів.
4. Визначити порядок проведення аналізу організаційної ефективності інвестиційних проектів.
5. Проаналізувати показники соціальної та екологічної ефективності вибору інвестиційних проектів.

Таблиця 2.1-Техніко – економічні показники за життєвий цикл рухомого складу

Показники	Ум. позн.	Розрахункові формули	Роки життєвого циклу					
			1	2	3	4	5	6
1. Обсяг перевезень, тис. т. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	Q	$\frac{D_K * \alpha * T_H * V_T * \beta * \gamma * q}{L_{ER} + V_T * \beta * t_{n-p}}$						
2. Автомобіле – дні роботи КрАЗ-6446 МАЗ -64229	АД _р	$D_K * \alpha$						
3. Автомобіле – години роботи, год. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	АЧ _н	$D_K * \alpha * T_H$						
4. Середньодобовий пробіг, км. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	L _{доб}	$\frac{T_H * V_T * L_{ER}}{L_{ER} + V_T * \beta * t_{n-p}}$						
5. Загальний пробіг, тис. км. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	L _{заг}	$A_{Др} * L_{доб}$						
6. Виручка від реалізації, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	D _{заг}	$Ц_{км} * L_{заг}$						
7. Фонд оплати праці, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	ФОТ	$H_{зп} * D_{заг}$						

Продовження таблиці 2.1

Показники	Ум. позн.	Розрахункові формули	Роки життєвого циклу					
			1	2	3	4	5	6
8. Відрахування на соціальні заходи, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	$C_{\text{СОЦ}}$	$\Phi\text{ОТ} * H_{\text{СОЦ}}$						
9. Змінні витрати, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	$C_{\text{ЗМ}}$	$S_{\text{КМ}} * L_{\text{ЗАГ}}$						
10. Постійні витрати, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	$C_{\text{ПОСТ}}$	$S_{\text{Ч}} * A_{\text{ЧН}}$						
11. Амортизація рухомого складу, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	$C_{\text{АМ}}$	$K * H_{\text{АМ}}$						
12. Сплата % за кредит, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	$C_{\text{КР}}$	$B_{\text{К}} * H_{\text{КР}}$						
13. Загальні витрати, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	$C_{\text{ЗАГ}}$	$\Phi\text{ОТ} + C_{\text{СОЦ}} + C_{\text{ЗМ}} + C_{\text{ПОСТ}} + C_{\text{АМ}} + C_{\text{КР}}$						
14. Податок на додану вартість, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	НДС	$H_{\text{НДС}} * D_{\text{ЗАГ}}$						

Продовження таблиці 2.1

Показники	Ум. позн.	Розрахункові формули	Роки життєвого циклу					
			1	2	3	4	5	6
15. Прибуток балансовий, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	П _{БАЛ}	$D_{ЗАГ} - C_{ЗАГ} - НДС$						
16. Податок на прибуток, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	С _П	$P_{БАЛ} * H_{П}$						
17. Чистий прибуток, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	П _Ч	$P_{БАЛ} - C_{П}$						
18. Платежі за банківським кредитом, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	Б _{КР}	$(B_{К} - П_{Т}) * H_{КР}$						
19. Ліквідаційна вартість, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	Л	$K - C_{АМ}$	-	-	-	-	-	
20. Сума надходжень від інвестицій, тис. грн. КрАЗ-6446 МАЗ -64229	В _Т	$P_{Ч} + C_{АМ}$						

Таблиця 2.2 – Вихідні дані щодо вибору найкращої марки автомобіля (варіант 1-4)

Показники	Ум. позн	Варіант 1		Варіант 2		Варіант 3		Варіант 4	
		КрАЗ - 6446	МАЗ- 64229	КрАЗ -6446	МАЗ - 64229	КрАЗ -6446	МАЗ - 64229	КрАЗ -6446	МАЗ- 64229
1. Вантажопідйомність автомобіля, т.	q	17	15	16	12	18	15	16	14
2. Коефіцієнт використання автомобіля	α	0,70	0,72	0,71	0,73	0,72	0,71	0,71	0,74
3. Час перебування в наряді, год.	T_H	12	10	10	9	8	7	6	5
4. Середня технічна швидкість, км/год.	V_T	25	25	26	26	27	27	28	28
5. Коефіцієнт використання пробігу	γ	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
6. Коефіцієнт використання вантажопідйомності	β	0,83	0,84	0,84	0,82	0,83	0,81	0,82	0,83
7. Час простою під навантажувально – розвантажувальними операціями, год.	$t_{п-р}$	0,55	0,51	0,52	0,49	0,48	0,41	0,69	0,65
8. Довжина їздки з вантажем, км.	L_{ER}	290	290	300	300	350	350	360	360
9. Тариф за перевезення, грн.	Π_T	3,10	3,10	4,20	4,20	4,60	4,60	4,80	4,80
10. Змінні витрати, грн.	S_{KM}	0,92	0,88	0,90	0,86	0,89	0,85	0,84	0,80
11. Постійні витрати, грн.	$S_{\text{ч}}$	8,42	9,36	7,35	8,56	6,52	7,45	6,58	7,36
12. Норматив заробітної плати	$H_{ЗП}$	0,51	0,52	0,53	0,54	0,55	0,56	0,57	0,58
13. Норматив відрахувань на соціальні заходи, %	H_{CO} ц	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5
14. Строк служби автомобіля, років	$T_{СЛ}$	10	10	11	11	12	12	13	13
15. Вартість рухомого складу, тис. грн.	K	136,9	145,4	156,2	169,8	170,1	186,9	190,5	201,6
16. Ставка дисконту, %	r	15	15	16	16	17	17	18	18
17. Сума кредиту, тис. грн.	B_K	136,9	145,4	156,2	169,8	170,1	186,9	190,5	201,6
18. Річний відсоток за кредит, %	H_{KP}	21	21	22	22	23	23	24	24
19. Норма амортизаційних відрахувань, %	H_{AM}	25	25	25	25	25	25	25	25
20. Податок на додану вартість, %	$H_{НДС}$	20	20	20	20	20	20	20	20
21. Податок на прибуток, %	H_{Π}	25	25	25	25	25	25	25	25
22. Суми повернення кредиту, тис. грн.	Π_T	30,5	42,7	35,6	44,8	55,8	62,1	58,9	64,3

Продовження таблиці 2.2 (варіант 5-8)

Показники	Ум. позн	Варіант 5		Варіант 6		Варіант 7		Варіант 8	
		КрА3 - 6446	МА3- 64229	КрА3 - 6446	МА3- 64229	КрА3 - 6446	МА3- 64229	КрА3 - 6446	МА3- 64229
1. Вантажопідйомність автомобіля, т.	q	10	14	13	16	15	17	11	13
2. Коефіцієнт використання автомобіля	α	0,75	0,76	0,77	0,72	0,73	0,74	0,72	0,73
3. Час перебування в наряді, год.	T_H	12	11	13	10	14	12	12	10
4. Середня технічна швидкість, км/год.	V_T	20	20	21	21	22	22	23	23
5. Коефіцієнт використання пробігу	γ	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
6. Коефіцієнт використання вантажопідйомності	β	0,86	0,85	0,84	0,86	0,87	0,85	0,84	0,82
7. Час простою під навантажувально – розвантажувальними операціями, год.	$t_{п-р}$	0,65	0,58	0,77	0,72	0,69	0,61	0,68	0,64
8. Довжина їздки з вантажем, км.	L_{ER}	250	250	260	260	310	310	320	320
9. Тариф за перевезення, грн.	Π_T	4,10	4,10	4,30	4,30	4,50	4,50	4,70	4,70
10. Змінні витрати, грн.	S_{KM}	0,88	0,73	0,80	0,71	0,90	0,86	0,96	0,89
11. Постійні витрати, грн.	$S_{\text{ч}}$	7,35	8,10	6,50	9,3	7,25	8,80	7,65	8,95
12. Норматив заробітної плати	$H_{ЗП}$	0,59	0,60	0,61	0,62	0,63	0,64	0,65	0,66
13. Норматив відрахувань на соціальні заходи, %	H_{CO} ц	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5
14. Строк служби автомобіля, років	$T_{\text{СЛ}}$	11	11	12	12	13	13	14	14
15. Вартість рухомого складу, тис. грн.	K	145,3	167,9	136,5	151,9	145,3	160,8	158,9	166,9
16. Ставка дисконту, %	r	19	19	20	20	21	21	22	22
17. Сума кредиту, тис. грн.	B_K	145,3	167,9	136,5	151,9	145,3	160,8	158,9	166,9
18. Річний відсоток за кредит, %	H_{KP}	25	25	26	26	27	27	28	28
19. Норма амортизаційних відрахувань, %	H_{AM}	25	25	25	25	25	25	25	25
20. Податок на додану вартість, %	$H_{НДС}$	20	20	20	20	20	20	20	20
21. Податок на прибуток, %	$H_{\text{П}}$	25	25	25	25	25	25	25	25
22. Суми повернення кредиту, тис. грн.	Π_T	36,6	42,1	52,3	78,9	66,5	81,2	56,9	74,1

Продовження таблиці 2.2 (варіант 9-12)

Показники	Ум. позн	Варіант 9		Варіант 10		Варіант 11		Варіант 12	
		КрА3 -6446	МА3- 64229	КрА3 -6446	МА3- 64229	КрА3 -6446	МА3 - 64229	КрА3 -6446	МА3- 64229
1. Вантажопідйомність автомобіля, т.	q	17	14	16	15	18	16	19	15
2. Коефіцієнт використання автомобіля	α	0,72	0,73	0,71	0,72	0,70	0,72	0,73	0,74
3. Час перебування в наряді, год.	T _Н	8	7	6	5	9	6	11	9
4. Середня технічна швидкість, км/год.	V _Т	23	23	24	24	25	25	26	26
5. Коефіцієнт використання пробігу	γ	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
6. Коефіцієнт використання вантажопідйомності	β	0,85	0,86	0,84	0,83	0,81	0,80	0,83	0,84
7. Час простою під навантажувально – розвантажувальними операціями, год.	t _{п-р}	0,65	0,63	0,53	0,54	0,55	0,52	0,59	0,57
8. Довжина їздки з вантажем, км.	L _{ЕР}	270	270	300	300	310	310	320	320
9. Тариф за перевезення, грн.	Ц _Т	3,5	3,5	4,1	4,1	4,5	4,5	3,9	3,9
10. Змінні витрати, грн.	S _{КМ}	0,917	0,816	0,820	0,790	0,760	0,650	0,630	0,550
11. Постійні витрати, грн.	S _ч	8,55	9,54	6,37	7,88	7,14	8,35	6,25	7,17
12. Норматив заробітної плати	H _{ЗП}	0,51	0,52	0,53	0,54	0,62	0,61	0,64	0,61
13. Норматив відрахувань на соціальні заходи, %	H _{СОЦ}	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5
14. Строк служби автомобіля, років	T _{СЛ}	10	10	11	11	12	12	13	13
15. Вартість рухомого складу, тис. грн.	K	142,5	186,3	137,8	170,3	150,6	165,8	145,9	159,5
16. Ставка дисконту, %	r	11	11	12	12	13	13	14	14
17. Сума кредиту, тис. грн.	B _К	142,5	186,3	137,8	170,3	150,6	165,8	145,9	159,5
18. Річний відсоток за кредит, %	H _{КР}	15	15	16	16	17	17	18	18
19. Норма амортизаційних відрахувань, %	H _{АМ}	25	25	25	25	25	25	25	25
20. Податок на додану вартість, %	H _{НДС}	20	20	20	20	20	20	20	20
21. Податок на прибуток, %	H _П	25	25	25	25	25	25	25	25
22. Суми повернення кредиту, тис. грн.	П _Т	42,5	32,6	38,6	40,8	42,3	44,6	32,1	33,5

Лабораторна робота № 3

Тема: Оцінка ефективності інвестиційного проекту щодо вибору контейнерів.

Мета роботи: придбання студентами практичних навичок щодо проведення розрахунків продуктивності використання рухомого складу автотранспортних підприємств при застосуванні контейнерів.

Обладнання для виконання роботи: ПЕОМ, програмне забезпечення MS Excel.

Теоретичні відомості

Ефективність прийняття управлінських інвестиційних рішень залежить від достовірного, повного та своєчасного інформаційного забезпечення. Чим більше диверсифікована операційна, інвестиційна та фінансова діяльність підприємства, тим вища роль відводиться якійсь інформації для прийняття управлінських рішень у сфері формування та використання інвестиційних ресурсів.

Формування системи інформаційного забезпечення керування інвестиційними ресурсами визначається як процес цілеспрямованого підбору відповідних інформативних показників для використання в процесі аналізу, планування і прийняття оперативних управлінських рішень. Ці показники формуються за рахунок зовнішніх (що заходяться поза підприємством) і внутрішніх джерел інформації.

Зміст системи інформаційного забезпечення управління інвестиційними ресурсами, її широта і глибина залежать від галузевих особливостей діяльності підприємств, організаційно – правових форм, обсягу і ступеня диверсифікованості господарської діяльності та інших умов. При цьому вся сукупність показників, що включається в систему інформаційного забезпечення, вимагає проведення їхньої попередньої класифікації.

Порядок виконання роботи

Автотранспортне підприємство при перевезенні виробничих вантажів автомобілями ЗІЛ-53433008 вантажопідйомністю 8 т. прийняло рішення придбати малотоннажні контейнери АУК -1,25, або АУК-0,625. Розрахунок техніко – економічних показників життєвого циклу контейнерів відображений в таблиці 3.1.

Завдання

На підставі вихідних даних табл.3.2 проведіть розрахунок вибору контейнерів і визначте продуктивність рухомого складу. Зробіть відповідні висновки щодо покращення техніко - економічних показників роботи автотранспортного підприємства.

Контрольні запитання

1. Розкрити сутність поняття ефективності інвестиційних управлінських рішень.
2. Визначити умови, які впливають на прийняття інвестиційних рішень.
3. Проаналізувати зміст системи інформаційного забезпечення управління інвестиційними ресурсами.

Таблиця 3.1 - Програма експлуатації автомобілів при використанні контейнерів

Показники	Ум. позн.	Розрахункові формули	Роки життєвого циклу					
			1	2	3	4	5	6
1. Автомобіле- дні роботи підприємства	АД _Р	$D_K * \alpha$						
2. Автомобіле – години роботи	АЧ _Н	$D_K * \alpha * T_H$						
3. Середньодобовий пробіг з використанням контейнерів, км.	L _{доб}	$\frac{T_H * V_T * L_{ER}}{L_{ER} + V_T * \beta * t_{n-p}}$						
4. Виробіток на 1 автотону	АУК -1,25	$\frac{D_K * \alpha * T_H * V_T * \beta * \gamma}{L_{ER} + V_T * \beta * t_{n-p}}$						
	АУК -0,625							
у ткм.	АУК -1,25	W _Р	W _Q *L _{ER}					
	АУК -0,625							
5. Обсяг перевезень, т.	Q	W _Q *q _{заг}						
6. Кількість контейнерів	АУК -1,25	N _{1,25}	Q/1,25					
	АУК -0,625	N _{0,625}	Q/0,625					
7. Вантажобіг, ткм.	АУК -1,25	P	W _Р * q _{заг}					
	АУК -0,625							
8. Загальний пробіг, км.	АУК -1,25	L _{ЗАГ}	L _{доб} * АД _Р					
	АУК -0,625							
9. Виручка від реалізації, тис. грн.	АУК -1,25	D _{ЗАГ}	N _{1,25} *Ц _Г					
	АУК -0,625							
10. Фонд оплати праці, тис. грн.	АУК -1,25	ФОТ	H _{ЗП} * D _{ЗАГ}					
	АУК -0,625							
11. Відрахування на соц. заходи, тис. грн.	АУК -1,25	C _{СОЦ}	ФОТ*0,377					
	АУК -0,625							

Продовження таблиці 3.1

Показники	Ум. позн.	Розрахункові формули	Роки життєвого циклу						
			1	2	3	4	5	6	
12. Змінні витрати, тис. грн.	АУК -1,25	S_{KM}	$S_{KM} * L_{ЗАГ}$						
	АУК -0,625								
13. Постійні витрати, тис. грн.	АУК -1,25	$S_{ч}$	$S_{ч} * АЧ_{Н}$						
	АУК -0,625								
14. Амортизаційні відрахування, тис. грн.	АУК -1,25	C_{AM}	$K_{K} * H_{AM}$						
	АУК -0,625								
15. Загальна сума витрат, тис. грн.	АУК -1,25	$C_{ЗАГ}$	$\Phi OT + C_{COI} + C_{ЗМ} + C_{ПОСТ} + C_{AM}$						
	АУК -0,625								
16. Податок на додану вартість, тис. грн.	АУК -1,25	НДС	$H_{НДС} * D_{ЗАГ}$						
	АУК -0,625								
17. Валовий прибуток, тис. грн.	АУК -1,25	$P_{ВАЛ}$	$D_{ЗАГ} - C_{ЗАГ} - НДС$						
	АУК -0,625								
18. Податок на прибуток, тис. грн.	АУК -1,25	$C_{П}$	$P_{ВАЛ} * H_{П}$						
	АУК -0,625								
19. Чистий прибуток, тис. грн.	АУК -1,25	$P_{ч}$	$P_{ВАЛ} - C_{П}$						
	АУК -0,625								
20. Сума надходжень тис. грн.	АУК -1,25	B_{T}	$C_{AM} + P_{ч}$						
	АУК -0,625								
21. Ліквідаційна вартість, тис. грн.	АУК -1,25	Л	$K_{K} - C_{AM}$						
	АУК -0,625								

Таблиця 3.2 – Вихідні дані щодо вибору контейнерів (варіант 1-4)

Показники	Ум. позн.	Варіант 1		Варіант 2		Варіант 3		Варіант 4	
		АУК - 1,25	АУК - 0,625	АУК - 1,25	АУК - 0,625	АУК - 1,25	АУК - 0,625	АУК - 1,25	АУК - 0,625
1. Вантажопідйомність автомобіля, т.	q	6	6	7	7	8	8	9	9
2. Коефіцієнт використання автомобіля	α	0,70	0,71	0,72	0,73	0,74	0,75	0,73	0,74
3. Час перебування в наряді, год.	T_H	8	7	5	4	9	8	7	5
4. Середня технічна швидкість, км/год.	V_T	26	26	27	27	28	28	29	29
5. Коефіцієнт використання вантажопідйомності	β	0,62	0,63	0,65	0,66	0,64	0,66	0,65	0,67
6. Довжина їздки з вантажем, км.	L_{ER}	170	170	180	180	190	190	210	210
7. Змінні витрати, грн.	S_{KM}	0,75	0,71	0,73	0,69	0,65	0,61	0,55	0,52
8. Постійні витрати, грн.	$S_{\text{ч}}$	4,85	4,71	5,85	5,45	6,50	5,90	5,70	5,20
9. Норматив заробітної плати	$H_{ЗП}$	0,55	0,55	0,56	0,56	0,57	0,57	0,58	0,58
10. Норматив відрахувань на соціальні заходи, %	$H_{\text{СОЦ}}$	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5
11. Тариф за перевезення, грн.	Ц_T	18,6	10,5	9,5	7,2	11,3	9,5	12,6	9,9
12. Строк служби контейнера, років	$T_{\text{СЛ}}$	5	5	6	6	7	7	8	8
13. Вартість контейнера, тис. грн.	K_K	1100	900	1200	1000	9000	8500	1350	1200
14. Вартість автомобіля, тис. грн.	K_A	177,3	177,3	186,5	186,5	190,2	190,2	210,5	210,5
15. Норма амортизаційних відрахувань, %	$H_{\text{АМ}}$	25	25	25	25	25	25	25	25
16. Податок на додану вартість, %	$H_{\text{НДС}}$	20	20	20	20	20	20	20	20
17. Податок на прибуток, %	$H_{\text{П}}$	25	25	25	25	25	25	25	25

Лабораторна робота № 4

Тема: Оцінка ефективності інвестиційного проекту щодо запровадження дільниці діагностики.

Мета роботи: придбання студентами практичних навичок в питаннях проведення розрахунків щодо запровадження дільниці діагностики при удосконаленні технічного обслуговування і ремонті рухомого складу автотранспортних підприємств.

Обладнання для виконання роботи: ПЕОМ, програмне забезпечення MS Excel.

Теоретичні відомості

У системі господарської діяльності автотранспортних підприємств визначне місце займає інвестиційна діяльність, що характеризує процес обґрунтування і реалізації найбільш ефективних форм вкладення капіталу, спрямованого на розширення економічного потенціалу підприємств.

Основу інвестиційної діяльності автотранспортного підприємства становить реальне інвестування. Саме цей напрямок інвестиційної діяльності дозволяє розвивати на підприємствах найбільш високими темпами надання нових видів послуг підвищувати їх якість, успішно проникати на нові товарні і регіональні ринки.

Вибір конкретних форм реального інвестування підприємств визначається згідно з галузевою, товарною і регіональною диверсифікацією діяльності, можливостями впровадження нових ресурсів і трудозберігаючих технологій, а також потенціалом формування інвестиційних ресурсів.

Прийняття рішень про впровадження нових виробничих потужностей повинно відповідати оптимальності обсягів капіталовкладень згідно з розробкою комплексу заходів з їх стимулювання та зниження комплексних витрат.

Порядок виконання роботи

Автотранспортне підприємство з метою удосконалення технічного обслуговування і ремонту рухомого складу запроваджує дільницю діагностики. Значення основних техніко – економічних показників роботи у поточному періоді, до відкриття дільниці діагностики відображено в

таблиці 4.1. Розрахунок техніко – економічних показників за життєвий цикл наведений в таблиці 4.2.

Завдання

На підставі вихідних даних табл. 4.3 проведіть розрахунок оцінки запровадження дільниці діагностики за двома альтернативними варіантами вкладення інвестицій. Життєвий цикл реалізації проекту складає 6 років, коефіцієнт α визначається інтервальним значенням до 6 значень відповідно до життєвого циклу. Зробіть відповідні висновки щодо покращення техніко - економічних показників роботи автотранспортного підприємства.

Таблиця 4.1 - Техніко – економічні показники роботи автотранспортного підприємства у поточному періоді

Показники	Ум. позн.	Значення показника
1. Середньооблікова кількість автомобілів, од.	A	220
2. Загальна вантажопідйомність, т.	q	1826
3. Коефіцієнт використання парку	α	0,41
4. Час перебування в наряді, год.	T _Н	10,5
5. Середньодобовий пробіг автомобілів, км.	L _{доб}	135,2
6. Автомобіле – години роботи	AЧ _Н	345692
7. Загальний пробіг, тис. км.	L _{заг}	4451
8. Обсяг перевезень, тис.т.	Q	664,8
9. Вантажообіг, тис. км	P	20276,4
10. Загальна сума витрат, тис. грн. у тому числі:	C _{ЗАГ}	8445,2
змінні витрати, тис. грн.	S _{КМ}	4393,3
постійні витрати, тис. грн.	S _ч	1451,8
11. Фонд оплати праці, тис. грн.	ФОТ	744,8
12. Чисельність персоналу, чол.	N	267
13. Норматив відрахувань на соціальні заходи, %	C _{СОЦ}	287,8
14. Амортизація рухомого складу, тис. грн.	C _{АМІ}	1567,5
15. Виручка від реалізації транспортної продукції, тис. грн.	D _{ЗАГ}	10656,2
16. Податок на додану вартість, тис. грн.	НДС	1776,2
17. Прибуток балансовий, тис. грн.	П _{БАЛ}	434,6
18. Податок на прибуток, тис. грн.	C _П	130,4
19. Чистий прибуток, тис. грн.	П _ч	304,2
20. Рентабельність виробництва, %	R _В	5,15
21. Вартість рухомого складу, тис. грн.	Ф _{ПС}	67,23
22. Вартість кредиту, тис. грн.	K	69,25
23. Ставка відсотку за кредит, %	H _{КР}	12

Таблиця 4.2 - Оцінка ефективності запровадження дільниці діагностики

Показники	Ум. позн.	Розрахункові формули	Величина показників за роками життєвого циклу					
			1	2	3	4	5	6
1. Автомобілі – дні роботи	$A_{ДР}$	$A_{СП} * D_{К} * \alpha$						
2. Автомобіле – години роботи	$A_{ЧР}$	$A_{ДР} * T_{Н}$						
3. Обсяг перевезень, тис. т.	Q	$Q_{баз} * \frac{\alpha_n}{\alpha_{баз}}$						
4. Загальний пробіг, тис. км.	$L_{заг}$	$A_{ДР} * L_{доб}$						
5. Виручка від реалізації транспортної продукції з урахуванням інфляції, тис. грн.	$D_{заг}$	$C_{км} * L_{заг} * K_{нф}$						
6. Фонд оплати праці, тис. грн.	ΦOT	$\Phi OT_{баз} * \frac{\alpha}{\alpha_{баз}}$						
7. Відрахування на соціальні заходи, тис. грн.	$C_{соц}$	$\Phi OT * H_{соц}$						
8. Змінні витрати, тис. грн.	$C_{зм}$	$S_{км} * L_{заг}$						
9. Постійні витрати, тис. грн.	$C_{пост}$	$S_{ч} * A_{ЧН}$						
10. Сума амортизації за рухомим складом, тис. грн.	$C_{ам}$	$(\Phi_{пс} - C_{ам1}) * H_{ам}$						
11. Сплата % за кредит, тис. грн.	$C_{кр}$	$B_{к} * H_{кр}$						
12. Загальна сума витрат, тис. грн.	$C_{заг}$	$\Phi OT + C_{соц} + C_{зм} + C_{пост} + C_{ам} + C_{кр}$						
13. Ліквідаційна сума, тис. грн.	L	$K - C_{ам}$						
14. Податок на додану вартість, тис. грн.	$H_{дс}$	$D_{заг} * H_{дс}$						
15. Валовий прибуток, тис. грн.	$Пв$	$D_{заг} - C_{заг} - H_{дс}$						
16. Податок на прибуток, тис. грн.	$C_{п}$	$П_{бал} * H_{п}$						
17. Сума надходжень від інвестицій, тис. грн.	$B_{т}$	$П_{ч} + C_{ам}$						

Таблиця 4.3 – Вихідні дані щодо розрахунку оцінки ефективності інвестиційного проекту (варіант 1-7)

Показники	Ум. позн.	Варіант 1	Варіант 2	Варіант 3	Варіант 4	Варіант 5	Варіант 6	Варіант 7
1. Середньооблікова кількість автомобілів, од.	A _{СП}	220	219	210	215	216	217	211
2. Коефіцієнт використання парку автомобілів	α	0,50-0,56	0,51-0,57	0,52-0,58	0,53-0,59	0,60-0,66	0,61-0,67	0,62-0,68
3. Загальні витрати на запровадження проекту, тис. грн.	IC	100	250	150	157	198	300	310
4. Витрати на утримання ділянки діагностики, тис. грн.	C _{ДІЛЬ}	5,0	12,7	13,5	14,5	15,6	17,8	19,0
5. Рівень інфляції	K _{іфл}	2,1	2,3	1,7	2,4	1,6	2,7	1,8

Продовження таблиці 4.3 (варіант 8-14)

Показники	Ум. позн.	Варіант 8	Варіант 9	Варіант 10	Варіант 11	Варіант 12	Варіант 13	Варіант 14
1. Середньооблікова кількість автомобілів, од.	A _{СП}	212	225	230	235	240	238	240
2. Коефіцієнт використання парку автомобілів	α	0,70-0,76	0,72-0,78	0,73-0,79	0,54-0,60	0,55-0,61	0,63-0,69	0,64-0,70
3. Загальні витрати на запровадження проекту, тис. грн.	IC	111	158	168	147	139	148	153
4. Витрати на утримання ділянки діагностики, тис. грн.	C _{ДІЛЬ}	15,0	14,3	12,3	15,9	11,3	10,9	16,3
5. Рівень інфляції	K _{іфл}	2,0	1,9	1,8	1,5	1,6	2,1	2,2

Контрольні запитання

1. Розкрити зміст інвестиційної діяльності на підприємствах автотранспорту.
2. Охарактеризувати поняття реального інвестування на автотранспортному підприємстві.
3. Проаналізувати чинники, які впливають на вибір форм інвестування.

5 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Моляков С.Д. Финансы предприятий отраслей народного хозяйства. М.: Финансы и статистика, 1996. – 400 с.
2. Биркин А.К., Мавриченко В.Н. Финансирование и кредитование автотранспортного предприятия. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы, 1980. – 159 с.
3. Финансы предприятий: Учеб. пособие / Е.И.Бородина, Ю.С.Голикова, Н.В.Колчина, З.М.Смирнова; Под ред. Е.И.Бородиной. -М.:Банки и биржи, ЮНИТИ, 1995.-208 с.
4. Фінанси підприємств: Підручник / А.М.Поддєрьогін, Л.Д.Буряк, Г.Г.Нам та ін.-К.: КНЕУ,2000.-384 с.
5. Финансы в управлении предприятием / Под ред. А.М. Ковалёвой.- М.: Финансы и статистика, 1995.-160.с.
6. Шинкаренко В.Г., Жарова О.М. Экономическая оценка нововведений на автомобильном транспорте: Учеб. пособие. – Харьков.: ХНАДУ, 2004. – 156 с.
7. Методические указания для практических занятий по курсу «Планирование деятельности предприятий». Сост.: Е.П. Мельникова, Л.В. Кравцова, В.Р. Шумовский. – Горловка: АДИ ДонГТУ, 1999. – 25 с.

Методичні вказівки

до виконання лабораторних робіт з курсу “Управління фінансами підприємств автомобільного транспорту та інвестиціями” (для студентів спеціальності 7.090258 “Автомобілі і автомобільне господарство” денної і заочної форми навчання).

Юлій Наумович Деречинський
Ірина Юріївна Гайдай
Наталія Вікторівна Рудава

Підписано до друку 11.04.07

Тираж 150

Умов. друк. арк. 2,34

Замовлення 16-07

Формат 70*90/16

АДІ ДВНЗ „ДонНТУ”
84646 м. Горлівка, вул. Кірова, 51